

Klimat- och näringsdepartementet
103 33 Stockholm

Yttrande: Miljömålsberedningens förslag om en strategi för hur Sverige ska leva upp till EU:s åtaganden inom biologisk mångfald respektive nettoupptag av växthusgaser från markanvändningssektorn (LULUCF) SOU 2025:21

Naturhistoriska riksmuseet (NRM) har beretts tillfälle att lämna yttrande över den i rubriken angivna remissen.

Om Naturhistoriska riksmuseet

Naturhistoriska riksmuseet är ett forskande museum och en statlig myndighet vars verksamhet omfattar förvaltning, och tillgängliggörande, av omfattande naturhistoriska samlingar samt bedriva forskning och genomföra externa uppdrag om universums, jordens och livets uppbyggnad och utveckling, biologiska mångfald, människans biologi samt miljö och landskap. Naturhistoriska riksmuseet ansvarar också för fyra nationella forskningsinfrastrukturer; NORDSIM-Vegacenter, CGI - Center of Genetic Identification, SBDI - Swedish Biodiversity Data Infrastructure (inkl. GBIF-Sweden, den svenska noden inom Global Biodiversity Information Facility) och CPG - Center of Paleogenetics (i samarbete med Stockholms Universitet).

Museet har ett nationellt ansvar för att samla in, bevara och förmedla kunskap om naturen och spelar en central roll i att främja förståelsen för varför bevarandet av biologisk mångfald och skyddet av känsliga naturmiljöer är avgörande. Genom forskning dokumenterar museet arter och ekosystem, analyserar pågående förändringar i naturen och deras orsaker och konsekvenser.

Yttrande

Betänkandet är mycket omfattande med förslag inom en mängd områden varav flera ligger utanför museets kompetensområden. Av den anledning begränsas museets yttrande till förslag under kapitel 12 och 17. I övriga delar avstår museet från att yttra sig.

Samtidigt vill NRM understryka betydelsen av den biologiska mångfalden som en ovärderlig resurs för samhället.

Biologisk mångfald är grunden för variationen inom och mellan arter samt av ekosystem. Den är en källa till estetiska och etiska värden, men också avgörande för samhällets funktion, hållbar utveckling och människors välbefinnande. Flera näringar är beroende av fungerande ekosystem, exempelvis jord- och skogsbruk, fiske- och läkemedelsindustri. Genetisk variation i arter är viktig för förädling, sjukdomsresistens och klimatanpassning.

Naturhistoriska riksmuseet ser det därför som en viktig uppgift att värna biologisk mångfald och de naturmiljöer som stödjer den. Museets forskning bidrar också till en ökad förståelse för naturens betydelse och vikten av att bevara ekosystemens integritet.

Kap. 12 Förslag för att öka nettoupptaget av koldioxid och gynna biologisk mångfald i våtmark och torvmark

Naturhistoriska riksmuseet ser positivt på förslaget att öka nettoupptaget av koldioxid och gynna den biologiska mångfalden i våt- och torvmarker. Trots att museets huvudexpertis inte ligger inom klimatforskning så anser vi att det långsiktiga koldioxiddrivna hotet mot vårt klimat måste adresseras och ser att de ambitiösa mål som täcks av förslaget skulle ha positiv påverkan på koldioxidfixering i naturen.

Framförallt menar Naturhistoriska riksmuseet att den effekt som restaurering och återvätning av våtmarker skulle ha på den biologiska mångfalden blir speciellt viktig. Våtmarker tillhör inte de nyckelbiotoper som omnämns mest flitigt i diskussionen om att bevara den biologiska mångfalden, men i själva verket spelar dessa biotoper en otroligt viktig roll för både terrestra och limniska landlevande och luftburna djurgrupper. Inte minst skulle insektsfaunan främjas av restaurering av våtmarker, men även diverse evertebratgrupper såsom rundmaskar, ringmaskar, mollusker, plattmaskar, och kräftdjur.

Det är svårt att förstå exakt hur mycket den föreslagna restaureringen skulle gynna mångfalden, i bemärkelsen artrikedom och abundans, men Naturhistoriska riksmuseet välkomnar förslaget eftersom det skulle leda till förbättrat klimat och, framförallt, gynna den biologiska mångfalden.

17 Förslag om minimal förlust av biologisk mångfald

Som en institution med målsättning att främja bevarandet av biologisk mångfald ställer sig Naturhistoriska riksmuseet bakom det förslag som lämnats, men har några synpunkter på implementeringen av förslaget.

Sidan 533:

Beredningen föreslår en förändring av det befintliga etappmålet så att det flyttas från 2025 till 2030. Men om målet är att, i enlighet med Kunming-Montreal-ramverkets åtgärds mål 1, "senast 2030 minska förlusten av områden som har stor betydelse för den biologiska mångfalden, inklusive ekosystem med hög ekologisk integritet, till nära noll så måste detta arbete påbörjas nu. NRM anser därför att ambitionen måste höjas genom att hålla fast vid etappmål som ligger närmare i tid, exempelvis år 2026 eller 2027.

Beredningen föreslår vidare under samma avsnitt att ett system för inrapportering och förvaltning av områden med höga naturvärden ska utvecklas och förvaltas. Naturhistoriska riksmuseet har redan i dagsläget en stor mängd av den data som ligger till grund för en sådan bedömning. Datan kan hittas på Global Biodiversity Information Facilities (GBIF) websida (<https://www.gbif.se/>). Naturhistoriska riksmuseet är även huvudman för den svenska noden av GBIF.

Ärendets handläggning

I detta ärende har överintendenten Lisa Månsson beslutat. Föredragande har varit enhetschef Eric De Groat, Enheten för samordning, utredning och förvaltning. I handläggningen har avdelningscheferna Sebastian Kvist, Avdelningen för forskning och samlingar, Anna Nilsson, Avdelningen för natur- och miljöövervakning och Pär Rådling, Avdelningen för verksamhetsstöd deltagit, samt enhetschef Tove Rosenblom, Enheten för miljöanalys och -forskning, och nodledare GBIF Sweden Veronika Johansson, Enheten för genetik och bioinformatik, deltagit. Yttrandet har också presenterats för information vid samverkan med Centrala samverkansgruppen vid möte den 28 maj 2025.

NATURHISTORISKA RIKSMUSEET

Lisa Månsson

Eric De Groat